

Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalueen toimintakertomus vuodelta 2024

Yleistä

Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalue aloitti toimintansa 11.2. 2019. Sen vesipinta-ala on noin 86 961 ha ja siihen kuuluu osia Taivassalon, Kustavin, Uudenkaupungin, Pyhärannan kunnista. Pääosa vesialueista on meressä. Suurimmat järvet ovat Ahmasvesi, Taipaleenjärvi ja Isojärvi sekä tärkeimmät jokivesistöt Ahmasveden laskujoki ja Velluanjoen suualue.

Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalueella on kiinteistörekisterin mukaan 2 171 vesitilaa (omistusyksikköä). Näistä suoraan kalatalousalueen jäsenenä (yli 50 ha) on 210 kpl. Valtio omistaa huomattavia vesialueita lähinnä ulkomerellä ja alueeseen kuuluu myös kolme yleisvesialuelohkoa. Valtion vesialueet ovat valtaosin metsähallituksen hallinnassa ja liitetty osaksi Selkämeren kansallispuistoa. Sen alueella kalastus on sallittu vastaavasti mitä yleisvesialueella.

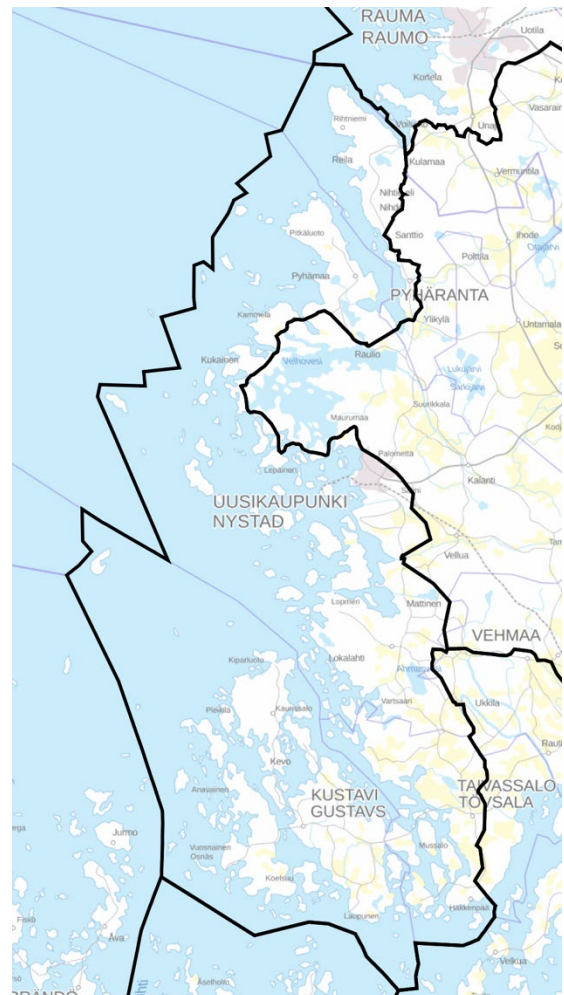
Hallinto

Kalatalousalueen vuosikokous pidettiin 18.4.2024 Uudessakaupungissa. Kokouksessa Johanna Piipanoja Länsi-Suomen Kalatalouskeskukselta piti esitelmän kalavesien kunnostuksesta. Kokoukseen osallistui 22 kokousjäsentä. Kokousjäsenistä äänioikeudellisia oli 19 ja heillä oli yhteensä 32 ääntä käytettävissä.

Kalatalousalueen puheenjohtajana toimi Irja Skytén-Suominen. Kalatalousalueen hallituksen muut jäsenet olivat Jaakko Kittamaa (varapuheenjohtaja), Antti Siusluoto, Rauno Saarinen, Vesa Liukkonen, Eerik Johtela, Seppo Österman, Jukka Lehtinen, Esa Kleemola ja Jukka Verhonen. Hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Kalatalousalueen toiminnanjohtajana toimi Anu Niinikorpi Länsi-Suomen kalatalouskeskuksesta.

Kirjanpidon teki Yrittäjän Tilitieto Oy ja tilintarkastajana toimi BDO Oy:stä Samuli Hakala. Kalatalousalueen edustajana Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen kokouksessa toimi Vesa Liukkonen. Puheenjohtaja Irja Skytén-Suominen edusti kalatalousaluetta merituulivoimahankkeiden seurantarhmissä ja merialuesuunnittelun työryhmissä.

Varsinainen toiminta

Kalastuslain (379/2015) 24 § mukaan kalatalousalueen tehtävät ovat:

1. kalavarojen kestävä käytön ja hoidon suunnittelu, käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyt suunnitelman toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta sekä kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus;
2. kalastuksentralvonnan järjestäminen;
3. kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen;
4. kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin;
5. vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät;
6. viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille;
7. muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulohajaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät.

Kalatalousalue sai hallintoon ja näiden tehtävien toteuttamiseen toimintamäärärahaa 13 918 euroa Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.

Kalavarojen käyttö- ja hoito

Kalatalousalueen kalavaroja hoidettiin käyttö- ja hoitosuunnitelman linjausten mukaan.

Kalatalousalueen varoilla istutettiin myös kalanpoikasia. Toukokuussa istutettiin 2840 rasvaeväleikattua meritaimenta. Näiden keskipituus oli 20,6 cm ja keskipaino 78 g. Syyskuussa istutettiin vaellussiikoja, joiden keskipituus oli 11,2 cm ja keskipaino 8 g. Siianpoikasia istutettiin 9 800 kappaletta Kustavin Lauttarannoista (Parattulan, Vuosnainen ja Kivimaan lossiranta) ja toiset 9 800 Lepäisistä. Lokakuun lopussa istutettiin kuhanpoikasia Uuteenkaupunkiin hieman yli 20 000 kappaletta. Kuhanpoikasten keskipituus oli 8,0 cm ja keskipaino 3,27 g.

Kalatalousalue kannusti vähentämään kalastusta haittaavien hylkeiden määrää korvaamalla osan metsästyksen kuluista. Näin poistettiin **21** hyljettä.

Kalatalousalueella on ELY-keskukselta lupa merimetsojen suojametsästyksen tärkeillä kalojen lisääntymisalueilla sekä kalanpyydysten ja vesiviljely-yksiköiden läheisyydessä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi kalatalousalueelle avustusta kalataloudellisten kunnostusten toteuttamiseksi alueella. Kalatalousalueen toimeksiannosta Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestön Janne Antila laati Kustavin Laupuksensalmelle kunnostussuunnitelman kalankulun parantamiseksi.

Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalue lähti myös yhteistyökumppaniksi Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen hankkeeseen *Tulosperusteisten rahoitusmallien soveltaminen kalojen lisääntymisalueiden ennallistamiseen rannikkoalueilla*. Hankkeessa toteutetaan kunnostuksia kalatalousalueen rannikkoalueilla. Myöhemmin Luonnonvarakeskus tutkii näissä kohteissa parhaita seurantamenetelmiä ja hyödyntää havaintoja tulosperusteisten rahoitusmallien pilotoimiseksi.

Pyhämaan hautomo

Kalatalousalue ylläpitää Pyhämaan kalasatamassa kalanpoikashautomoa.

Talvella helmikuussa hautomoon saatiin emomateita, mutta kutu valitettavasti epäonnistui. Edellisenä syksynä haudotusta vaellussiian mädistä kuoriutui noin 2 100 000. Näistä **200 000** poikasta myytiin

jatkokasvatukseen ja loput istutettiin vastakuoriutuneina alueen eri osiin. Istutettujen kalanpoikasten laskennallinen arvo on noin 17 700 euroa.

Syksyllä saatiin haudottavaksi vaellussiian mätiä Uudenkaupungin makeavesialtaalta, Rauman edustalta ja Vohdensaaren salmesta 62,7 litraa, eli noin puolet siitä mitä vuonna 2023.

Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalue oli myös mukana Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen hankkeessa Hauki kasvuun. Hankkeessa kokeillaan eri menetelmiä hauen poikasten kasvattamiseksi. Vuonna 2024 mätiä saatiin hankittua runsaasti, mutta mädistä vain pieni osa kuoriutui ja kuoriutuneet poikasetkin kuolivat. Lopullista syytä huonoon menestykseen ei saatu selville, mutta mahdollisesti syynä oli meriveden nopea lämpeneminen.

Kalastuksenvalvonnan järjestäminen

Kalatalousalueella on ollut yhdeksän valtuutettua, koulutettua kalastuksenvalvojaa, jotka suorittivat valvontaa kalatalousalueen vesillä. Vuoden 2024 aikana rekrytoitiin yksi uusi valvoja. Perusvalvonnan yhteydessä tarkastettiin kalastonhoitomaksuja ja neuvottiin vapakalastajia Kustavissa ja Uudessakaupungissa. Lisäksi tarkastettiin seisovien pyydysten laillisuus. Kalatalousalueella on kalastuksenvalvontasopimus Uudenkaupungin kaupungin kanssa.

Marraskuussa järjestettiin kalastuksenvalvonnan tehoisku. Aiemmista vuosista poiketen rajavartiolaitos ei voinut osallistua kiireellisten tehtävien vuoksi tehoiskuun. Kalatalousalueen omat valvojat tarkastivat kahden päivän aikana noin 103 asiakasta ja 47 venettä. Valvontaa kohdennettiin alamittoihin, kalastonhoitomaksuihin ym. Valvojille ei ollut huomautettavaa kalastajien toiminnasta. Turun Sanomat oli mukana lauantaina ja uutisoi asiasta

Kalastuksenvalvonnan toteuttamiseen saatiin V-S ELY-keskukselta 8 672 euron avustus kalatalouden edistämismäärärahoista.

Kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen

Kalatalousalue keräsi tietoa kalakantojen tilasta mm. velvoitetarkkailuraporttien perusteella.

Kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin

Yhtenäislupa-asioita käsiteltiin esimerkiksi valtakunnallisissa koulutuksissa, mutta toistaiseksi Kustavin-Uudenkaupungin kalatalousalueella yhtenäislupa-alueiden muodostaminen ei ole käynnistynyt. Asiasta on käynnistynyt vuoden 2023 lopussa valtakunnallinen selvitys vesialueiden omistusrakenteiden kehittämis- ja yhdistämistarpeista. Selvityksestä odotetaan työkaluja myös kalatalousalueille.

Vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät

Kalatalousalueella on vain yksi siirtynyt tehtävä Uudenkaupungin kaupungin kalastuksenvalvonnan järjestämisestä.

Omistajakorvausvarojen jako vesialueen omistajille

Kalatalousalueelle tuloutettiin korvauksia vesialueiden omistajille kalavesien maksullisten yleiskalastusoikeuksien hyödyntämisestä, sekä kalastusopastointiaan perustuvasta käytöstä 2023 vuodelta 47 341 euroa (2022 vuoden korvaus oli 65 890 €). Vuosikokouksessaan kalatalousalue teki päätöksen vuoden 2023 omistajakorvausten jakoperiaatteista käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti.

Muut tehtävät

Koululaishankkeiden toteutusta jatkettiin ja niiden toteutukseen oli saatu ELY:n avustusta 5 520 €. Vuonna 2024 järjestettiin tilaisuudet Lokalahdella ja Pyhärannassa yhteistyössä paikallisten kalastajaseurojen aktiivien ja Länsi-Suomen kalatalouskeskuksen kanssa. Kalatalousalueen toimintaa esiteltiin Kustavin Lohimarkkinoilla ja Taivassalon silakrysäyksessä.